

Aan de voorzitter van de Adviesraad Internationale Vraagstukken

Mr. J.G. de Hoop Scheffer

Postbus 20061

2500 EB DEN HAAG

Directie Integratie Europa

Postbus 20061
2500 EB Den Haag
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
Min-BuZa.2021.8561-55

Datum 17 mei, 2021

Betreft Adviesaanvraag Europees Industriebeleid

Geachte voorzitter,

De discussie over de strategische autonomie van de Europese Unie is in volle gang tegen de achtergrond van de geopolitieke rol van de EU. Daarbij gaat het over (buitenlands-) politieke macht en invloed, maar evenzeer over de EU als economische en handelsmacht. In deze context wordt ook gesproken over het vormgeven van het Europees Industriebeleid.

In de in maart 2020 gepubliceerde industriestrategie zet de Europese Commissie nadrukkelijk in op het bevorderen van de Europese industriële autonomie en het Europees concurrentievermogen. De Europese Raad van oktober 2020 stelde dat het bereiken van strategische autonomie een belangrijke doelstelling is waarbij, dankzij inzet van onder andere Nederland, werd benadrukt dat dit gepaard moet gaan met "behoud van de open economie". De Europese Raad van oktober spreekt daarom van "open strategische autonomie".

Het kabinet is van mening dat open strategische autonomie geen doel op zich moet zijn, maar een middel om de publieke belangen te kunnen blijven beschermen. Daarom is het noodzakelijk om ongewenste afhankelijkheden in kaart te brengen en vervolgens te bepalen of deze afhankelijkheden teruggebracht moeten worden en welk beleid hiervoor noodzakelijk is. Een risico bij deze discussie is dat de EU afstevent op meer economisch protectionisme en maatregelen die het functioneren van de open markteconomie bedreigen.

Ook is het belangrijk te constateren dat de discussie over het inperken van afhankelijkheden en strategische autonomie door partners buiten de Europese Unie met aandacht wordt gevolgd, zeker - maar niet uitsluitend - op het terrein van het internationale veiligheidsbeleid. Voor het kabinet geldt dat samenwerking met internationale partners altijd het uitgangspunt moet zijn en dat een Europa dat meer verantwoordelijkheid neemt voor de eigen veiligheid, ook de NAVO en de trans-Atlantische relatie versterkt.

Deze visie op open strategische autonomie heeft het kabinet naar voren gebracht in een gezamenlijk non-paper met Spanje dat is ondertekend door beide premiers.

Datum
17 mei, 2021

Onze referentie
Min-BuZa.2021.8561-55

In de Kamerbrief (kst-29826-124) van 30 oktober 2020 is de visie van het kabinet op de toekomst van de industrie beschreven. In die brief stelt het kabinet dat samenwerking binnen Europa een voorwaarde is voor een sterke Nederlandse industrie en een sterkere positie van Europa in de wereld. Het Europese industriebeleid moet bestaan uit een verstandige mix van open markten, het bevorderen van eerlijke concurrentie, Europese samenwerking op technologieontwikkeling en innovatie en het beschermen van publieke belangen. Daarbij is het de ambitie om meer strategische autonomie te bereiken ten opzichte van de rest van de wereld, met behoud van een open economie. Het kabinet zet in op open markten, waarbij de voordelen van internationale handel, toegang tot wereldwijde waardeketens en internationale concurrentie behouden blijven. Ook blijven strenge mededingingsregels en politiek onafhankelijk toezicht op de interne markt nodig. Tegelijkertijd wil het kabinet de Europese industrie versterken door de juiste kaders voor duurzame groei te bevorderen, zoals ook weergegeven in de kabinetsreactie op de mededeling van de Commissie voor een nieuw industriestrategie van april 2020 (kst-22112-2862). Hierbij gaat het o.a. om het versterken van de interne markt, verbeteren van de (digitale) infrastructuur, vaardigheden, verminderen van regeldruk, het beschermen van intellectueel eigendom, zorgen voor goede toegang tot financiering, stimuleren van innovatie, marktcreatie voor schone technologieën en sterke en onafhankelijke mededingingskaders. Het kabinet wil daarbij investeren: bijvoorbeeld in de ontwikkeling van sleuteltechnologieën en met behulp van Europese Industrie Allianties en *Important Projects of Common European Interest* (IPCEI). Europese samenwerking is noodzakelijk rond strategische waardeketens. De EU moet haar marktmacht adequaat gebruiken om met nieuwe en bestaande instrumenten een gelijk speelveld in de handel met derde landen af te dwingen. Het witboek buitenlandse subsidies (zie oa kst-22112-2917) van de Commissie speelt daarin een belangrijke rol. Om effectief klimaatbeleid te kunnen voeren is het kabinet positief over het principe van een koolstofheffing aan de grens en positief nieuwsgierig naar het Commissievoorstel. Het kabinet is alert op ongewenste investeringen uit het oogpunt van nationale veiligheid.

Verder onderzoek wordt verricht naar het industriebeleid. Zo bracht de Sociaal Economische Raad een advies uit naar *reshoring* en werkt de SER aan een breder advies over versterking van de industrie (publicatie mei 2021).

Andere Lidstaten nemen eveneens posities in. Frankrijk en Duitsland brachten 19 februari 2019 een gezamenlijk manifest¹ uit voor de toekomst van Europese industrie. Dit manifest bood de basis voor de discussie over noodzaak van Europese kampioenen. Polen sloot zich later bij deze positie van de landen aan. Op 16 februari 2021 publiceerden Frankrijk en Duitsland een nieuw gezamenlijk non-paper² in het kader van de publicatie van een update van Europese

¹ https://www.bmwi.de/Redaktion/DE/Downloads/F/franco-german-manifesto-for-a-european-industrial-policy.pdf%3F__blob%3DpublicationFile%26v%3D2

² <https://www.bmwi.de/Redaktion/EN/Pressemitteilungen/2021/02/20210216-germany-and-france-together-for-a-new-and-innovative-european-industrial-strategy.html>

Industriestrategie die in april 2021 zal verschijnen. Het eerder genoemde Nederlands Spaanse non-paper vormt een bijdrage aan deze discussie over het Europees industriebeleid.

Datum
17 mei, 2021

Onze referentie
Min-BuZa.2021.8561-55

Onderzoeksvraag:

In het licht hiervan stelt het kabinet het op prijs om van de AIV een advies te ontvangen, uiterlijk oktober 2021, aan de hand van de volgende vragen:

1. Het kabinet verzoekt de AIV te onderzoeken, de positie van het kabinet ten aanzien van het industriebeleid in acht nemende, hoe Nederland zich het beste kan positioneren in de discussie over het industriebeleid in de EU. Deelvragen kunnen zijn;
 - a. Hoe kan de Nederlandse positie over het EU industriebeleid het beste naar voren worden gebracht binnen de EU,
 - b. Welke boodschap past hierbij,
 - c. Welke elementen in de Nederlandse positie moeten worden benadrukt,
 - d. Met welke lidstaten zou Nederland de samenwerking moeten zoeken in het uitdragen van een positie,
 - e. Hoe organiseren we effectieve Industriële Allianties op strategische terreinen binnen de EU?
2. Het kabinet vraagt of de AIV kan adviseren hoe Nederland zich het beste kan verhouden ten opzichte van internationale partners buiten de EU in deze discussie, vanuit de constatering dat een aantal van deze partners de discussie over strategische autonomie interpreteren als een beweging naar meer protectionistisch beleid.
3. Het kabinet wil tevens graag weten of bovenstaande overwegingen volgens de AIV vragen om een aanpassing van de Nederlandse positie ten aanzien van het Europese industriebeleid en zo ja, op welke elementen en deelreinen het kabinet de positie zou moeten bijstellen. Daarbij is het niet noodzakelijk om een economische analyse uit te voeren naar het industriebeleid en zou de AIV zich kunnen baseren op bestaande adviezen van bijvoorbeeld de SER.

Hoogachtend,

Stef Blok

Minister van Buitenlandse Zaken